

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.IV.20.169/2012/4.szám

A Kúria a dr. Szamosi Katalin ügyvéd által képviselt ... kérelmezőnek a Magyar Szabadalmi Hivatal védjegybejelentést elutasító határozatának megváltoztatása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 1.Pk.25.513/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.25.597/2011/8. számú jogerős végzésével befejezett ügyében a kérelmező által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t :

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

Ez ellen a végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A kérelmező 1990. április 24-én a BUD szómegjelölés lajstromozását kérte a Magyar Szabadalmi Hivataltól (MSZH) a 32. osztályba tartozó „ale és porter sörök; ásványvizek és szénsavas vizek, valamint más alkoholmentes italok; szirupok és más készítmények, italok előállításához” árukra. Az MSZH - az eljárás többször történt felfüggesztését követően - a 2010. június 24-én meghozott határozatával a védjegybejelentést elutasította. A bejelentés elbírálása szempontjából irányadó, a védjegyről szóló 1969. évi IX. törvény (rVt.) 3. § (3) bekezdés c) pontja alapján megállapította, hogy a lajstromozni kért megjelölés - az árujegyzékek hasonlósága mellett - az összetéveszthetőségig hasonlít az ellentartott ... lajstromszámú BUD, valamint a ... lajstromszámú BUDWEISER BUDVAR és a ... lajstromszámú BUDWEISER védjegyekhez, ezért kizárt a védjegyoltalomból.

A kérelmező a bíróságtól elsődlegesen az MSZH határozatának a megváltoztatását és a megjelölés védjegykénti lajstromozásának elrendelését, másodlagosan az MSZH határozatának hatályon kívül helyezését és az MSZH új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság végzésével a megváltoztatás iránti kérelmet elutasította. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a ... lajstromszámú BUD ábrás védjegy, attól függetlenül, hogy az oltalma a használat hiánya miatt a tárgyi védjegy bejelentését követő időponttól (1998. január 29.) szűnt meg, nem tekinthető korábbi akadályozó jognak, miután a bejelentést megelőző, huzamosan elmulasztott használatra figyelemmel az összetéveszthetőség legcsekélyebb veszélye sem fenyeget. A ... lajstromszámú BUDWEISER BUDVAR ábrás védjegy elsőbbségi időpontja (1997. május 19.) későbbi, mint a kérelmezői megjelölés bejelentési napja, ezért a lajstromozásnak nem akadálya. Az ellentartott ... lajstromszámú BUDWEISER szóvédjegy és a kérelmezői megjelölés az első három betű azonossága miatt, a szótagszámok eltérése ellenére, vizuálisan és a kiejtés szempontjából hasonló. A fantáziaszónak minősülő kérelmezői megjelölés és a helységnevet jelölő ellentartott védjegy ugyanakkor jelentésüket tekintve lényegesen eltérők, ezért az összetéveszthetőség nem áll fenn. Az Európai Bíróság C-342/97. számú ügyben (Lloyd-ügy) hozott határozatában kifejtett jogelvnek megfelelően azonban az érintett áruk azonossága miatt az összetéveszthetőség a védjegy és a megjelölés közötti kisebb fokú hasonlóság ellenére is megállapítható.

A kérelmező fellebbezésében az elsőfokú végzés megváltoztatását és a BUD szómegjelölés védjegyként való lajstromozásának elrendelését kérte.

A másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A jogerős végzés indokolása szerint a bejelentett megjelölés és az ellentartott védjegy árujegyzékében szereplő sör termékek azonosak, míg az ásványvizek, szénsavas vizek és más alkoholmentes italok - rendeltetésük, előállításuk és értékesítési jellemzőik alapján - a sörökhöz hasonló áruknak minősülnek. Ezért az érintett termékek részben azonosak, részben hasonló. A megjelölés és az ellentartott védjegy nem vitásan eltérő jelentéstartalma azonban nem zárja ki, hogy a vásárlók az azonos, illetve hasonló árukat a megjelölések hasonlósága miatt összetéveszték. A kérelmezői megjelölés a védjegy első három betűjét tartalmazza. A betűk és a szótagok számának eltérése ellenére felmerülhet a BUDWEISER védjegy kérelmezői megjelölés szerinti rövidítésként való használatának lehetősége, miután a fogyasztók közismerten hajlamosak a megjelölések egyszerűsítésére. A kérelmezői megjelölés további, megkülönböztetést biztosító elemet pedig nem tartalmaz. A kérelmezői megjelölés és az ellentartott védjegy első hangsúlyos elemének egyezése miatt, az összehasonlított megjelölések kiejtésükben is nagy mértékben hasonló. A BUD szó, mint fantáziaszó esetében fogalmilag kizárt a kiejtésre irányadó szabályok alkalmazhatósága. Így nincs jelentősége a magyar átlagfogyasztó idegennyelv és a szó

származására vonatkozó ismeretének. A kérelmező fellebbezésében hivatkozott európai bírósági eseti döntések a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján, mint új bizonyítékok a másodfokú eljárásban nem vehetők figyelembe. Azok azonban az eltérő tényállás miatt, még értékelésük esetén sem eredményezhettek volna a kérelmező számára kedvezőbb döntést. Helytállóan érvelt ugyanakkor a kérelmező azzal, hogy az eltérő jogszabályi környezetre tekintettel az ún. Lloyd-döntés a jelen eljárásban nem releváns. Mindezekre tekintettel a megjelölések közötti jelentésbeli eltérés ellenére, az azonos szóelemek miatt az íráskép és a kiejtés nagyfokú hasonlósága az összetéveszthetőség kizártságát nem teszi megállapíthatóvá, ezért a megjelölés nem részesíthető oltalomban.

A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a megjelölés védjegyként történő lajstromozásának elrendelését, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős végzés az rVt. 3. § (3) bekezdés c) pontjában foglaltak megsértésével állapította meg a lajstromozást kizáró összetéveszthetőséget. A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakat megsértve, túlterjeszkedett a fellebbezési kérelmen azzal, hogy a megjelölések összetéveszthetőségig való hasonlóságát a vizsgálat tárgyává tette. Az rVt. 3. § (3) bekezdés c) pontjának alkalmazása során a kizáró ok vizsgálata két lépcsőben, előbb az áruk, majd a megjelölések szintjén történik. Az áruk azonossága vagy hasonlósága esetén kizárólag a megjelölések tekintetében vizsgálható az összetéveszthetőségig való hasonlóság. Az elsőfokú bíróság a kisebb fokú vizuális és fonetikai hasonlóság mellett az összehasonlított megjelölések jelentős fogalmi eltérése miatt, az összetéveszthetőséget nem állapította meg. Az Európai Bíróság un. Lloyd-ügyben hozott ítéletének téves értelmezése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a védjegy és a megjelölés közötti alacsony fokú - összetéveszthetőséget el nem érő - hasonlóság az érintett termékek azonossága miatt eredményez összetéveszthetőséget. A másodfokú bíróság - egyetértve a fellebbezési állásponttal - megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott döntés a jelen ügyben nem releváns. Ezért, miután a fellebbezés az elsőfokú végzésnek a megjelölés és a védjegy összetéveszthetőségét kizáró álláspontját nem támadta, a másodfokú bíróság csupán azt állapíthatta volna meg, hogy az rVt. 3. § (3) bekezdés c) pontjának egyik feltétele, a megjelölések összetéveszthetősége nem teljesül, ezért a bejelentett megjelölés oltalomképes.

A kérelmező szerint tévesen nem tulajdonított jelentőséget a jogerős végzés a megjelölés és az ellentartott védjegy fogalmi eltéréseinek. A védjegyjogi gyakorlatban ugyanis az egyértelműen eltérő jelentés az összetéveszthetőségig való hasonlóságot kizárja. A megjelölés és a védjegy hasonlósága vizuális és fonetikai

szempontból sem állapítható meg. A másodfokú bíróságnak azt a feltételezését, hogy a fogyasztók hajlamosak a megjelölések rövidítésére, illetve a fantáziaszavak esetén fogalmilag kizárt a kiejtés szabályainak alkalmazása, tény vagy a köztudomás nem támasztja alá. A BH 1999/447. számon közzétett döntésben kifejtettek szerint a fantáziaszavak esetén is irányadók a kiejtési szabályok. Azt pedig, hogy a BUD eredetmegjelölés nem tekinthető a BUDWEISER szó rövidítésének, az MSZH a jelen ügyben meghozott határozatában, valamint a Fővárosi Ítéltábla a BUD eredetmegjelölés törlése tárgyában hozott - Legfelsőbb Bíróság által hatályában fenntartott - végzésében is megállapította. Ebben az ügyben a Legfelsőbb Bíróság azt is megállapította, hogy a BUD megjelölés Magyarországon nem tekinthető a termék származási helyének beazonosításra alkalmas szónak. Az MSZH pedig nem fogadta el a BUD megjelölés használatának a jogosult BUDWEISER megjelölés használatára vonatkozó hivatkozását. Mindebből okszerűen következik, hogy nincs asszociációs kapcsolat a BUD és a BUDWEISER szavak között. Így kizárt annak a lehetősége, hogy a fogyasztók a lajstromozni kért megjelölésből az ellentartott védjegy gyártójára következtethetnek.

A kérelmező kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét megsértve, figyelmen kívül hagyta az álláspontját alátámasztó bírósági döntéseket és az európai joggyakorlattal alátámasztott érveit, valamint tévesen mellőzte a Pp. 235. §-a alapján a fellebbezés jogi érvelésének részeként hivatkozott eseti döntéseket, miután azok nem minősülnek bizonyítéknak vagy ténynek. Nem foglalkozott a szómegjelölések hasonlóságának vizsgálatához az MSZH módszertani útmutatójában meghatározott szempontokkal sem, amelyek közül egyedül a szavak kezdete hasonló, a további szempontok (szótagok száma, szavak végződése, kiejtés, hangsúly) tekintetében különbözőség állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy önmagában a szavak elejének egybeesése nem vezethet automatikusan a megjelölések hasonlóságának megállapításához. Az Európai Bíróság számos döntésében kimondta, hogy a hasonlóság értékelése csak akkor végezhető el kizárólag a domináns elemek alapulvételével, ha a védjegy többi eleme elhanyagolható. Az ítélkezési gyakorlat szerint az összbenyomásnak van döntő jelentősége, amely a jelen esetben eltérő. A fonetikai hasonlóság megítélése szempontjából pedig az angol nyelv magyarországi elterjedtsége folytán jelentősége van annak, hogy a fogyasztók nagy többsége tisztában van a két szó eltérő kiejtésével. Ezért az egytagú és a háromtagú szó hangzásának egybevetésénél a magyar nyelv hangsúlyszabályait nem lehet automatikusan figyelembe venni. A kérelmező utalt arra is, hogy a bejelentett megjelölés az Európai Unió 23 tagállamában áll oltalom alatt. Ebből következik, hogy a megjelölést és az ellentartott védjegyet az Unió tagállamainak hatóságai, illetve bíróságai sem tartották egymással ütközőnek. A cseh cég egyik legfontosabb

piacának tekintett Ausztriában pedig a Legfelsőbb Bíróság döntésében a BUDWEISER szó BUD szóval való összetéveszthetőségét egyértelműen kizárta.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Téves a kérelmezőnek az a felülvizsgálati álláspontja, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdését megsértve, a fellebbezési kérelmen túlterjeszkedve hozta meg a döntését. A Pp. 253. §-ának (2) bekezdése értelmében, ha a másodfokú bíróság érdemben helyesnek találja az elsőfokú bíróság ítéletét (végzését), akkor ennek helybenhagyásáról dönt, ellenkező esetben – főszabályként a fellebbezési kérelem, illetve ellenkérelem korlátai között – az elsőfokú ítéletet (végzést) részben vagy egészben megváltoztathatja. A reformatórius jogkörében eljáró másodfokú bíróság az érdemi döntésének meghozatalakor teljes egészében felülbírálhatja az elsőfokú ítéletben (végzésben) rögzített tényállást és az abból levont jogi következtetést, ahhoz nincs kötve (EBH 2006/1526.). A kérelmező fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének a megváltoztatását és – tartalmilag az MSZH határozatának megváltoztatásával – a megjelölés lajstromozásának elrendelését kérte. Fellebbezése tehát az érdemi döntés megváltoztatására irányult. Ezért a másodfokú bíróságnak a kérelmező fellebbezése alapján érdemben kellett megítélnie azt, hogy az elsőfokú bíróság az MSZH védjegybejelentést elutasító határozatának megváltoztatása iránti kérelmet megalapozottan utasította-e el. Az elsőfokú bíróság döntését érdemben helyesnek találta, jogi álláspontját azonban nem teljesen osztotta. A másodfokú bíróság nem terjeszkedett túl a fellebbezési kérelem korlátaiban azáltal, hogy az érdemben helyesnek tartott elsőfokú végzést részben eltérő indoklással hagyta helyben. A fellebbezési kérelemhez való kötöttség szabályán való túlterjeszkedést csak az jelenthette volna, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által el nem bírált egyéb, a megváltoztatási kérelemmel nem érintett kérdésben is döntött volna. Ezért önmagában az, hogy a kérelmező az elsőfokú végzésnek a számára kedvező indokait a fellebbezésével nem támadta, nem teszi jogszabálysértővé a jogerős végzést amiatt, hogy a másodfokú bíróság a döntését az elsőfokú végzésben kifejtett jogi állásponttól eltérően indokolta meg.

A Pp. 221. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az érdemi döntését csak a szükséges mértékben köteles megindokolni. Az indokolásnak a döntés megalapozottságát kell alátámasztania és szükséghez képest ki kell térni a felek által előterjesztett kérelmek, indítványok mellőzésének indokaira is. A kérelmezőnek nem volt olyan kérelme vagy indítványa, amelyet a másodfokú bíróság nem bíralt el. A másodfokú bíróság a döntését részletesen megindokolta, amelyből egyértelműen kiderül, hogy a fellebbezési kérelemmel és annak jogi indokaival milyen okból nem értett egyet. Végzésének indokolása

kitért a fellebbezésben előadott érvelés lényegi tartalmára és a jogvita elbírálásához szükséges szempontok vizsgálatára. Ezért nem sértette meg a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségét azzal, hogy a kérelmező által előadott érveket részletesen nem taglalta és nem tért ki a kérelmező által a jogi álláspontjának alátámasztására hivatkozott valamennyi európai bírósági döntés elemzésére, valamint a hivatali módszertani útmutatóban meghatározott szempontokra.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a másodfokú eljárásban csatolt bírósági ítéletek olyan új bizonyítékok előadásának minősültek, amely a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján az adott esetben nem volt megengedhető. Ettől függetlenül a jogerős végzés megfelelő indokát adta annak, hogy az eltérő tényállás alapján meghozott döntések figyelembe vétele sem eredményezhette volna a kérelmező fellebbezésének kedvezőbb elbírálását.

Az rVt. 3. § (3) bekezdés c) pontja értelmében azonos vagy hasonló áruk tekintetében nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha másnak védjegyoltalom alatt álló vagy korábbi elsőbbséggel bejelentett védjegyével azonos vagy ahhoz az összetéveszthetőségig hasonlít.

Az rVt. végrehajtására kiadott 2/1970. (VII.1.) OMFB-IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a Vt. 3. § (3) bekezdés c) pontjának alkalmazásában az áruk akkor hasonlóak, ha közös rendeltetésük vagy egyéb műszaki, gazdasági vagy értékesítési jellemzőik alapján a vásárlók arra következtethetnek, hogy előállítójuk vagy forgalombahozójuk ugyanaz a vállalat.

E rendelkezések értelmében akkor nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha az azonos vagy hasonló áruk tekintetében másnak a védjegyoltalom alatt álló (vagy a korábbi elsőbbséggel bejelentett) védjegyével azonos vagy ahhoz az összetéveszthetőségig hasonlít. A védjegy egyik alapvető funkciója az áru származására (gyártójára) való utalás. Ezért függetlenül attól, hogy a szóban forgó kizáró ok vizsgálata két lépcsőben, előbb az áruk, majd a megjelölések szintjén történik, az összehasonlított megjelölések összetéveszthetőségének vizsgálata nem vonatkoztatható el az érintett áruktól.

Helytállóan állapította meg a jogerős végzés, hogy a kérelmezői megjelölés és az ellentartott védjegy árujegyzékében szereplő sör termékek azonosak, míg a kérelmezői megjelölés árujegyzékében az ásványvizek, a szénsavas vizek és más alkoholmentes italok a sör termékekhez a Vr. 2. § (2) bekezdése szerint, közös rendeltetésük, előállításuk és értékesítési jellemzőik alapján hasonlóknak minősülnek.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott döntésekben a Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság abból a szempontból vizsgálta a

BUD szó oltalomképeségét, hogy az eredetmegjelölésként lajstromozható-e. Ennek során állapították meg az eljárás bíróságok, hogy a megjelölés nem alkalmas a földrajzi név (Budejovice vagy Budweis) rövidítéseként az áru származási helyének beazonosítására, ezért eredetmegjelölésként nem lajstromozható. Az MSZH a jelen ügyben hozott határozatában ugyancsak megállapította, hogy a BUD szó nem tekinthető a BUDWEIS városnév rövidítésének, ezért nem alkalmas a megtévesztésre (rVt. 3. § (1) bek. a) pont), a ... lajstromszámú BUD védjegy oltalmának a használat hiánya miatti megszűnés megállapítása iránti eljárásban pedig nem fogadta el a BUD megjelölés használatának a jogosult BUDWEISER megjelölés használatára vonatkozó hivatkozását. Mindebből azonban csak az következik, hogy a BUD megjelölés a földrajzi származás jelzésére önmagában nem alkalmas.

Az elfogadható, hogy a BUD megjelölés és a BUDWEISER védjegy között a vizuális megjelenésben és a hangzásban mutatkozó csekély mértékű hasonlóság ellenére a két kifejezés jelentésbeli eltérése a tényleges összetévesztést esetleg kizárja. Az összetéveszthetőségnek azonban csupán a lehetősége is elégséges ahhoz, hogy zavart okozzon a piacon, mert ezáltal a védjegy a megkülönböztető funkcióját nem képes maradéktalanul betölteni. Miután az rVt. 3. § (3) bekezdés c) pontja alapján az összehasonlított megjelölések összetéveszthetőségének vizsgálatára az azonos vagy hasonló áruk tekintetében kerül sor, a BUDWEISER sör - köztudomás szerint is elfogadható - magyarországi közismertsége miatt nem zárható ki annak a lehetősége, hogy a vásárlók a jól ismert védjegy első, hangsúlyos szóelemét tartalmazó megjelölésből arra a következtetésre jussanak, hogy az a védjegyjogosult védjegyének az azonos termékén feltüntetett rövidebb változata. A kérelmezői megjelölésben az egyéb megkülönböztető elem hiánya miatt a két megjelölés ezért egymástól biztonsággal és egyértelműen nem elhatárolható. Így nem volt ügydöntő jelentősége az angol nyelvet ismerő fogyasztók kiejtési szokásainak és a szavak hosszúsága által keltett összbenyomásnak, valamint annak sem, hogy eltérő nyelvi és földrajzi környezetben az Európai Unió tagállamainak többségében a kérelmezői megjelölés oltalom alatt áll. Mivel az adott esetben az összetéveszthetőség lehetőségének teljes kizártságát megállapítani nem lehet, jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős végzés, hogy a kérelmezői megjelölés védjegyoltalomban nem részesíthető.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős végzést a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A kérelmező a terhére eső felülvizsgálati eljárási illetéket leróta.

Budapest, 2012. május 30.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Böszörményiné dr.

Kovács Katalin sk. bíró

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő